

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ข
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
สารบัญภาพประกอบ	ฏ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553	10
แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ฉบับสรุป	12
การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561)	14
โครงการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมดนตรี นาฏศิลป์ กีฬาไทยและพื้นบ้าน	16
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	17
แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	30
บริบทโรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์	81
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	84

หัวเรื่อง	หน้า
การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	90
กรอบแนวคิดในการวิจัย	96
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	98
ระเบียบวิธีวิจัย	98
ขอบเขตการวิจัย	100
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	102
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย	102
วิธีดำเนินการวิจัย	109
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	124
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	125
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	126
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา สำรวจความต้องการและการศึกษาบริบทสิ่งแวดล้อมรอบ โรงเรียน โกสุมพิทยาสรรค์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร	126
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาบริบทสิ่งแวดล้อมรอบ โรงเรียน โกสุมพิทยาสรรค์ และการศึกษากระบวนการการเรียนรู้ใน การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์ เกี่ยวกับสมุนไพรร	152
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	217
วัตถุประสงค์การวิจัย	217
สรุปผลการวิจัย	217
อภิปรายผล	220
ข้อเสนอแนะ	227
บรรณานุกรม	230

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก	238
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	239
ภาคผนวก ข แผนการจัดกิจกรรม	256
ภาคผนวก ค ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	267
ภาคผนวก ง ผลงานนักเรียนที่เกิดจากการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร	270
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย	313
ภาคผนวก ฉ ประวัติภูมิปัญญา	328
ประวัติผู้วิจัย	331

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 1 และ 2 20
2	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดที่ 1 ตั้งใจ เพียรพยายาม ในการเรียนและ เข้าร่วมกิจกรรม 21
3	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดที่ 2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสมสรุปเป็นองค์ความรู้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 22
4	แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 24
5	ปฏิทินการปฏิบัติงานภาคสนาม 116
6	สรุปการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล 120
7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงจำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ 132
8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงจำนวนและคำร้อยละความต้องการในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏย ประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรมหานักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ 133
9	แสดงข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ชุมความรู้และการถ่ายทอดความรู้ ในชุมชนอำเภอโกสุมพิสัย 147
10	แสดงข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ชุมความรู้และการถ่ายทอดความรู้ นอกชุมชนอำเภอโกสุมพิสัย 150
11	แผนการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรมหานักเรียน 158
12	ผลการประเมินการแสดงผลของนักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ โดย นักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูภูมิปัญญา ร่วมประเมิน 210

- 13 คำเฉลยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
ด้วยผลงานนาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร ตัวชี้วัดที่ 1 ตั้งใจ เพียรพยายาม
ในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม และตัวชี้วัดที่ 2 แสวงหาความรู้
จากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม
สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 211

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 การจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรม	26
2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ระบุจิตลักษณะ 8 ประการ ที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ของคนไทย	40
3 ป้ายพระราชทานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์	87
4 กรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์	97
5 แผนภาพของผู้เข้าร่วมเสวนากลุ่มแบบสนทรียสนทนา	128
6 แสดงตำแหน่งของผู้เข้าร่วมเสวนากลุ่มแบบสนทรียสนทนา	128
7 แผนที่จังหวัดมหาสารคาม	136
8 แผนที่บริเวณ โรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์	137
9 แสดงถึงป้ายโรงเรียนและบริเวณทั่วไปใน โรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์	138
10 ป้ายพระราชทานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน	139
11 แสดงถึงสวนสมุนไพรคือต้นอ่อนแซบในสวนพฤกษศาสตร์และต้นอ่อน แซบที่เกิดทั่วไปบริเวณโรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์	142
12 แผนที่พรรณไม้ในบริเวณ โรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์	144
13 แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ชุดความรู้ ภายในชุมชนอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม	146
14 แผนภาพแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนอำเภอโกสุมพิสัย	148
15 แหล่งเรียนหมู่บ้านโนนจาน ตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำมาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์ เกี่ยวกับสมุนไพรของนักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์	149
16 แผนที่เส้นทางการเดินทางไปชุมชนบ้านโนนจาน ตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิ พิสัย จังหวัดมหาสารคาม แหล่งเรียนรู้นอกชุมชน ในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับพืชสมุนไพร	151

ภาพที่	หน้า
17 แสดงกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 : 5 : 5 ที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร	153
18 บทบาทหน้าที่ของทีมงานผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร	156
19 ปฏิทินการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร	157
20 แสดงผลการดำเนินงานในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ ในฐานที่ 1 วิธีชีวิตหอมยาสมุนไพรร	172
21 แสดงผลการดำเนินงานในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ ในฐานที่ 2 ดำเนินสมุนไพรร	180
22 แสดงผลการดำเนินงานในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ ฐานที่ 3 อ้อมแขนกับวิถีชีวิตพอเพียง	187
23 แสดงผลการดำเนินงานในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ ฐานที่ 4 ร้อยรัดสมุนไพรร	193
24 แสดงผลการดำเนินงานในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ ฐานที่ 5 ลีลานาฏยประดิษฐ์ดำเนินสมุนไพรร	201
25 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้	213

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 เครื่องแต่งกายเพลงอ่อมแซบลำเพลิน	198
2 เครื่องแต่งกายเพลงตำนานสมุนไพร	198

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 ภาพประกอบการรำเพลงอ่อมเซบดำเพลิน	291
2 ทำรำประกอบเพลงตำนานสมุนไพร	300

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY